

TOTAALDOCUMENT BEOORDELING WAAIER CLIËNTERVARINGSINSTRUMENTEN 2025

Commissie van Deskundigen
December 2024

Inhoudsopgave

Bestaande instrumenten	2
Ben ik tevreden? – Gesprekslijst en Ben ik tevreden? Klein kijken – Observatielijst EMB (Praktikon)	2
Cliëntervaringsonderzoek (Customeyes).....	4
Cliënten aan het woord (Ipso Facto)	6
Cliënten over kwaliteit (Het LSR).....	8
Cliënten over kwaliteit – EMB (Het LSR).....	10
Dit vind ik ervan (Platform Dit vind ik ervan)	13
Mijn Mening (Koraal).....	16
Personal Outcome Scale (POS NL)	18
Quality Qube (Stichting Facit en Joost Tan O&A)	20
Quality Qube EMB (Stichting Facit en Joost Tan O&A).....	22
VanZelfsprekend (Landmerc B.V., Landzijde, Samenwerkende Zorgboeren Zuid (SZZ) en Resultaatmeetexpert (RME)).....	26
Nieuwe indienen	29
Goed Leven Gesprek (De Geeter & Musterman).....	29
Group Climate Instrument Revised (GCI-R; Ipse de Bruggen)	33
HOMIE (Homie zorgt B.V.)	36
Samen over kwaliteit (Het LSR)	39

Bestaande instrumenten

Ben ik tevreden? – Gesprekslijst en Ben ik tevreden? Klein kijken – Observatielijst EMB (Praktikon)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Praktikon
Betreft: Reactie op beknopte vragenlijst *Ben ik tevreden? – Gesprekslijst* en *Ben ik tevreden? Klein kijken – Observatielijst EMB*
Datum: 26 november 2024

---

1. Inleiding

U heeft op 29 augustus 2024 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrumenten, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen¹.

Zoals eerder gecommuniceerd heeft uw reactie op de beknopte vragenlijst geen gevolgen voor de opname van uw instrumenten in de Waaier. Uw instrumenten blijven dus opgenomen in de Waaier 2025, in categorie I². Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om een korte rapportage in te dienen over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de ontwikkelingen sinds najaar 2023 en voor welke doelgroepen het instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast.

2. De (door)ontwikkeling van uw instrumenten

In de vorige beoordelingsronde (2022) gaf u al informatie over de ontwikkelingen van uw instrumenten. De commissie kan uit uw recente beknopte rapportage opmaken dat er wederom mooie stappen in de doorontwikkeling zijn gezet sinds de Tweedaagse in 2023. U noemt onder andere de nieuwe elementen in het BiT gespreksspel zoals de module Zorgrelatie en het nieuwe domein Lief lijf, de samenwerking met Esculine voor meer diepgaande data-analyse, en het ophalen van ideeën bij gebruikers om instrumenten flexibeler in te zetten gezien de behoefte aan meer maatwerk en de hoge werk- en regeldruk. De commissie waardeert uw inspanningen om *Klein Kijken* meer aandacht te geven, en beter te koppelen aan LACCS. De commissie zou in een volgende beoordelingsronde graag meer informatie zien over het proces van de ontwikkeling van de verkorte observatielijst, ervaringen met hoe deze observatielijst ook voor mensen met EMB zijn ingezet en de training die voor begeleiders is ontwikkeld voor *Klein Kijken*.

---

¹ De commissie bestaat uit:

- Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter
- Prof. dr. Petri Embregts
- Prof. dr. Mirella Minkman

Waarnemers zijn Peter Kruihof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

De commissie wordt bijgestaan door dr. Milou van den Bemd, bureau VGN.

² Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.

Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

3. De doelgroepen voor wie uw instrumenten zijn ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast

In eerdere documenten rapporteerde u al over de validiteit van eerdere versies van uw instrumenten voor de doelgroepen waarvoor het kan worden ingezet. De commissie prijst uw continue samenwerking met organisaties om zo goed mogelijk op diens behoeften in te spelen. Als voorbeeld daarvan zien we het inspelen op de vraag van Kempenhaeghe om een module voor leven met epilepsie in te zetten. De commissie moedigt u aan om ook de vernieuwde versies te (blijven) valideren voor de verschillende doelgroepen.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Op basis van de input die is verkregen via het door u ingevulde rapportageformat (beknopte vragenlijst), worden deze werkzaamheden de komende tijd voortgezet om zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen. De VGN zal na afronding van deze beoordelingsronde opnieuw contact met u opnemen om de informatie (teksten en verwijzingen) in de vernieuwde Waaier bij u te verifiëren, voordat deze gepubliceerd gaat worden. De VGN streeft ernaar om uiterlijk begin 2025 de verbeterde informatievoorziening te publiceren op de website.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus, vindt in 2025 de beoordeling van instrumenten in categorie I plaats. Ook blijft het in 2025 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Ten slotte vindt **op donderdag 3 april 2025** van 9:30 tot 12:00 een bijeenkomst plaats met ontwikkelaars en de commissie van deskundigen over het ontwikkelen van instrumenten voor mensen met EMB. De bijeenkomst vindt fysiek plaats op het kantoor van de VGN in Utrecht. We vragen u vriendelijk om deze bijeenkomst bij te wonen samen met een gebruiker (zorgaanbieder) en een eindgebruiker (bijv. een verwant). In deze bijeenkomst gaan we het gesprek aan vanuit deze verschillende perspectieven over wat er nodig is van deze verschillende partijen om vervolgstappen te zetten in het instrumentarium voor mensen met EMB. Binnenkort ontvangt u hierover meer informatie.

Cliëntervaringsonderzoek (Customeyes)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Customeyes
Betreft: Reactie op beknopte vragenlijst *Cliëntervaringsonderzoek*
Datum: 26 november 2024

---

1. Inleiding

U heeft op 29 augustus 2024 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen³.

Zoals eerder gecommuniceerd heeft uw reactie op de beknopte vragenlijst geen gevolgen voor de opname van uw instrument in de Waaier. Uw instrument blijft dus opgenomen in de Waaier 2025, in categorie I⁴. Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om een korte rapportage in te dienen over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de ontwikkelingen sinds najaar 2023 en voor welke doelgroepen het instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast.

2. De (door)ontwikkeling van uw instrument

In de vorige beoordelingsronde (2022) gaf u al aanvullende informatie over de ontwikkelingen van uw instrument. Uit uw beknopte rapportage van dit jaar blijkt dat er wederom mooie stappen in de doorontwikkeling zijn gezet sinds de Tweedaagse in 2023. U noemt enkele ontwikkelingen en lopende zaken, waaronder een mogelijke koppeling tussen uw instrument en het ECD met gebruik van API's en de herontwikkeling van het aanvraagportaal. Gebruiksgemak acht de commissie van belang, evenals de inbedding in de 'dagelijks gebruikte digitale systemen' in de praktijk. U geeft er blijk van hieraan te werken. De commissie hoort in een volgende beoordelingsronde graag meer over deze ontwikkeling(en). Ook is de commissie benieuwd naar wat AI zou kunnen toevoegen aan uw instrument.

3. De doelgroepen voor wie uw instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast

In eerdere jaren rapporteerde u al over de validiteit van uw instrument voor de doelgroepen waarvoor het kan worden ingezet. In de recente beknopte rapportage spreekt u over 'alle doelgroepen', wat de commissie graag verder gespecificeerd ziet in een volgende beoordelingsronde. De commissie waardeert uw continue samenwerking met zorgorganisaties om zo goed mogelijk op de behoeften in te spelen.

4. Uw vraag aan de commissie van deskundigen

We hebben begrip voor uw besluit om niet verder te investeren in een instrument voor de EMB-doelgroep in de Waaier. Uw vraag gaat over hoe een instrument te ontwikkelen dat geschikt is

---

³ De commissie bestaat uit:

- Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter
- Prof. dr. Petri Embregts
- Prof. dr. Mirella Minkman

Waarnemers zijn Peter Kruihof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

De commissie wordt bijgestaan door dr. Milou van den Bemd, bureau VGN.

⁴ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.

Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I

voor mensen met EMB en dat aan kan sluiten bij bestaande technieken en concepten. Het is verstandig om deze ontwikkeling niet te overhaasten als de benodigde kennis en capaciteit momenteel ontbreken. De commissie adviseert, wanneer u in de toekomst alsnog verder willen met een instrument voor mensen met EMB, goed te onderzoeken welke bestaande technieken en concepten op dat moment beschikbaar zijn en welke toegevoegde waarde die voor uw aanpak zou kunnen bieden.

Anderzijds vraagt u naar mogelijkheden om mee te denken over techniek en concepten verder te operationaliseren wegens de ontwikkeling van uw platform. De commissie is niet op de hoogte van initiatieven die inhoudelijk al wel staan, maar technisch gezien nog niet.

5. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Op basis van de input die is verkregen via het door u ingevulde rapportageformat (beknopte vragenlijst), worden deze werkzaamheden de komende tijd voortgezet om zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen. De VGN zal na afronding van deze beoordelingsronde opnieuw contact met u opnemen om de informatie (teksten en verwijzingen) in de vernieuwde Waaier bij u te verifiëren, voordat deze gepubliceerd gaat worden. De VGN streeft ernaar om uiterlijk begin 2025 de verbeterde informatievoorziening te publiceren op de website.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus, vindt in 2025 de beoordeling van instrumenten in categorie I plaats. Ook blijft het in 2025 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Cliënten aan het woord (Ipso Facto)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Ipso Facto
Betreft: Reactie op beknopte vragenlijst *Cliënten aan het woord*
Datum: 26 november 2024

---

1. Inleiding

U heeft op 28 augustus 2024 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen⁵.

Zoals eerder gecommuniceerd heeft uw reactie op de beknopte vragenlijst geen gevolgen voor de opname van uw instrument in de Waaier. Uw instrument blijft dus opgenomen in de Waaier 2025, in categorie I⁶. Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om een korte rapportage in te dienen over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de ontwikkelingen sinds najaar 2023 en voor welke doelgroepen het instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast.

2. De (door)ontwikkeling van uw instrument

In de vorige beoordelingsronde (2022) gaf u al informatie over de ontwikkelingen van uw instrument. In uw beknopte rapportage van dit jaar geeft u aan in te spelen op de behoeften van gebruikers, en daarmee vooral stabiliteit en continuïteit te garanderen. U noemt daarnaast enkele ontwikkelingen, zoals het toespitsen van uw instrument op (een samenwerkingsverband van) kleine zorgaanbieders (dagbestedingscentra, zorgboerderijen), en de wens om het instrument in te korten voor cliënten wonend bij een instelling. In een volgende beoordelingsronde hoort de commissie graag meer over deze laatstgenoemde ontwikkeling.

3. De doelgroepen voor wie uw instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast

In eerdere documenten rapporteerde u al over de validiteit van uw instrument voor de doelgroepen waarvoor het kan worden ingezet. De commissie onderschrijft uw continue samenwerking met organisaties om zo goed mogelijk op diens behoeften in te spelen. Tegelijkertijd wil de commissie benadrukken dat het belangrijk is om kritisch te blijven kijken naar de noodzaak van hernieuwde validatie, met name wanneer het instrument ingrijpende wijzigingen heeft ondergaan. Het blijft een balans tussen het aanpassen van het instrument op basis van praktijkervaringen en het bewaken van de wetenschappelijke onderbouwing.

4. Hoe verder?

---

⁵ De commissie bestaat uit:

- Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter
- Prof. dr. Petri Embregts
- Prof. dr. Mirella Minkman

Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

De commissie wordt bijgestaan door dr. Milou van den Bemd, bureau VGN.

⁶ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.

Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Op basis van de input die is verkregen via het door u ingevulde rapportageformat (beknopte vragenlijst), worden deze werkzaamheden de komende tijd voortgezet om zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen. De VGN zal na afronding van deze beoordelingsronde opnieuw contact met u opnemen om de informatie (teksten en verwijzingen) in de vernieuwde Waaier bij u te verifiëren, voordat deze gepubliceerd gaat worden. De VGN streeft ernaar om uiterlijk begin 2025 de verbeterde informatievoorziening te publiceren op de website.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus, vindt in 2025 de beoordeling van instrumenten in categorie I plaats. Ook blijft het in 2025 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Bovendien vindt ook een bijeenkomst plaats met ontwikkelaars en de commissie van deskundigen over het ontwikkelen van instrumenten voor mensen met EMB. Hierover bent u reeds geïnformeerd. Meer informatie over de exacte planning van deze bijeenkomst volgt nog.

Cliënten over kwaliteit (Het LSR)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Het LSR
Betreft: Reactie op beknopte vragenlijst *Cliënten over Kwaliteit*
Datum: 26 november 2024

---

1. Inleiding

U heeft op 29 augustus 2024 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen⁷.

Zoals eerder gecommuniceerd heeft uw reactie op de beknopte vragenlijst geen gevolgen voor de opname van uw instrument in de Waaier. Uw instrument blijft dus opgenomen in de Waaier 2025, in categorie I⁸. Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om een korte rapportage in te dienen over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de ontwikkelingen sinds najaar 2023 en voor welke doelgroepen het instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast.

2. De (door)ontwikkeling van uw instrument

In de vorige beoordelingsronde (2022) gaf u al informatie over de ontwikkelingen van uw instrument. Sinds de Tweedaagse in 2023 heeft u opnieuw mooie stappen gezet in de doorontwikkeling van uw instrument. U noemt enkele ontwikkelingen, zoals het aanpassen van enkele vragen en antwoordcategorieën in de vragenlijsten, het aankomende onderzoek rondom de psychometrische analyse, het versterken van competenties van medewerkers in het analyseren van kwalitatieve data, en het inspelen op verzoeken van opdrachtgevers (bijv. toevoegen van vragen over gezonde leefstijl, eenzaamheid en participeren in de buurt). De commissie waardeert het dat de psychometrische analyse is opgestart en leest in een volgende beoordelingsronde graag meer over deze ontwikkeling(en).

3. De doelgroepen voor wie uw instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast

De commissie waardeert uw samenvattingen wat betreft ervaringen per doelgroep waarvoor het instrument wordt ingezet. Hieruit blijkt dat het instrument breed inzetbaar is en dat gebruikers het positief beoordelen.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Op basis van de input die is verkregen via het

---

⁷ De commissie bestaat uit:

- Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter
- Prof. dr. Petri Embregts
- Prof. dr. Mirella Minkman

Waarnemers zijn Peter Kruihof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

De commissie wordt bijgestaan door dr. Milou van den Bemd, bureau VGN.

⁸ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.

Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I

door u ingevulde rapportageformat (beknopte vragenlijst), worden deze werkzaamheden de komende tijd voortgezet om zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen. De VGN zal na afronding van deze beoordelingsronde opnieuw contact met u opnemen om de informatie (teksten en verwijzingen) in de vernieuwde Waaier bij u te verifiëren, voordat deze gepubliceerd gaat worden. De VGN streeft ernaar om uiterlijk begin 2025 de verbeterde informatievoorziening te publiceren op de website.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus, vindt in 2025 de beoordeling van instrumenten in categorie I plaats. Ook blijft het in 2025 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Bovendien vindt ook een bijeenkomst plaats met ontwikkelaars en de commissie van deskundigen over het ontwikkelen van instrumenten voor mensen met EMB. Hierover bent u reeds geïnformeerd. Meer informatie over de exacte planning van deze bijeenkomst volgt nog.

Cliënten over kwaliteit – EMB (Het LSR)

Van: Commissie van Deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Het LSR
Betreft: Reactie op doorontwikkeling *Cliënten over Kwaliteit – EMB*
Datum: 26 november 2024

---

1. Inleiding

U heeft op 29 augustus 2024 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen⁹.

Uw instrument is opgenomen in de Waaier 2023-2024, in categorie II¹⁰. Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om te rapporteren over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de criteria:

- criterium 1   Het instrument levert cliëntinformatie op individueel niveau.*
- criterium 2   De systematiek is ingebed in de zorgplancyclus.*
- criterium 3   Het instrument geeft zicht op ervaringen en concrete verbeterwensen van de individuele cliënt.*
- criterium 4   Gegevens kunnen (anoniem) worden geaggregeerd naar verschillende niveaus (team, afdeling/vestiging, organisatie).*
- criterium 5   Er zijn waarborgen voor continuïteit van de ontwikkeling wat betreft voortbestaan en doorontwikkeling.*
- criterium 6   Geëxpliciteerd is onder welke omstandigheden een instrument zinvol is, en onder welke voorwaarden het tot zijn recht komt.*
- criterium 7   Het instrument moet betrouwbare metingen opleveren.*
- criterium 8   Het betreft een valide instrument.*

2. Beoordeling

De commissie waardeert uw ontwikkelingen die u sinds de vorige beoordeling van 2022 heeft ingezet. In een heldere rapportage geeft u een mooi overzicht van de ontwikkelingen en toekomstige plannen, waarvoor dank. De commissie is positief over de motivatie en ambitie die uit uw plannen blijkt. Aangezien nog niet alle plannen zijn uitgevoerd, adviseert de commissie om de ontwikkelopgaven met betrekking tot de inhoudelijke doorontwikkeling en de betrouwbaarheid en validiteit te handhaven. U heeft de commissie gevraagd naar de mogelijkheid om minder frequent te rapporteren over de categorie II-instrumenten. De commissie komt hieraan tegemoet door te adviseren om de frequentie van volledige rapportage te verlagen naar één keer per drie jaar, in plaats van één keer per twee jaar. Dit besluit erkent de behoefte aan meer tijd voor het verzamelen van voldoende data. Bovendien zal de commissie activiteiten rondom EMB blijven organiseren om de ontwikkeling verder te stimuleren.

---

¹ De commissie bestaat uit:

- Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter
- Prof. dr. Petri Embregts
- Prof. dr. Mirella Minkman

Waarnemers zijn Peter Kruihof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

De commissie wordt bijgestaan door dr. Milou van den Bemd, bureau VGN.

¹⁰ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; iedere twee jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren
Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

Een belangrijk aandachtspunt is de verbreding van de doelgroep, van mensen met EMB naar “alle mensen die moeite hebben met het begrijpen en beantwoorden van de vragen”, zoals in uw rapportage wordt genoemd. De commissie vraagt zich af in hoeverre deze verbreding aansluit bij de behoeften van de cliëntgroep en de doelstellingen die u voor ogen heeft. Op dit moment blijft het nog wat onduidelijk wie het instrument zal gebruiken en op welke manier dit zal gebeuren. Verdere verduidelijking op deze punten in de volgende beoordelingsronde zou zeer waardevol zijn. Ook ziet de commissie in de volgende beoordelingsronde ook graag de meest recente versie van het instrument tegemoet.

Conclusie

De commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument ‘CoK-EMB’ te behouden voor de Waaier 2025 t/m 2027, met status categorie II.

3. Toelichting

criterium 1 en 3   Zicht op individuele ervaringen en wensen

U beschrijft enkele ervaringen met het gebruik van het instrument en mogelijke vervolgstappen die hierin moeten worden gezet. De commissie onderstreept het belang van zo hoog mogelijke respons bij elk onderdeel van het instrument, om geen informatie verloren te laten gaan. Ook erkent de commissie de behoefte aan afstemming tussen het instrument en de methodische aanpak van organisaties. De diversiteit onder cliënten met EMB wordt terecht benadrukt. In een volgende beoordelingsronde leest de commissie graag terug naar uw inspanningen om het instrument dusdanig in te zetten dat het zowel efficiënt als kwalitatief hoogwaardig is voor gebruikers. De commissie nodigt u dan ook graag uit om tijdens de bijeenkomst rondom instrumenten voor mensen met EMB in het voorjaar 2025 hierover in gesprek te gaan met andere ontwikkelaars en ervaringen uit te wisselen.

criterium 2   Inbedding in zorgplancycclus

De commissie waardeert uw toewijding en zorgvuldige aanpak om uw instrument te integreren in de zorgplancycclus bij de verschillende zorgaanbieders. Uw voornemens voor een wervingscampagne en evaluatie bij gebruikers vormen belangrijke stappen om het draagvlak voor het instrument te vergroten en waardevolle feedback te verzamelen.

criterium 4   Aggregatie

U benoemt dat tijdens de Tweedaagse het gesprek op gang kwam over de verantwoordelijkheden en taakverdeling van het LSR versus de zorgorganisaties. Bespreking van de uitkomsten in het team en het opnemen ervan in het jaarplan zouden meer taken zijn voor de organisatie dan voor het LSR. De commissie is benieuwd of hier al acties op zijn uitgevoerd en hoe dit in de praktijk werkzaam is.

criterium 5   Continuïteit

De commissie complimenteert u met het integreren van de wetenschappelijke adviesraad in de structuur, wat bijdraagt aan de onderbouwing en kwaliteit van het instrument. De commissie heeft verder geen aanvullende vragen of opmerkingen over dit criterium.

criterium 6   Voorwaarden voor gebruik

U geeft aan dat u het instrument voor een bredere doelgroep wil afbakenen dan alleen mensen met EMB, maar juist voor mensen die moeite hebben met het begrijpen en beantwoorden van

vragen. De commissie erkent uw inspanningen tot aansluiting bij wetenschappelijke definities over mensen met EMB, maar heeft hierbij nog wel enkele vragen. Het is de commissie nog onduidelijk welke definitie(s) hierbij worden gehanteerd, en in hoeverre deze doelgroep ('moeite met het begrijpen en beantwoorden van vragen') verschilt van mensen met lichte of matige verstandelijke beperkingen. De commissie ziet hier in de volgende beoordelingsronde graag meer informatie over.

criterium 7 en 8   Betrouwbaarheid en Validiteit

U geeft aan u nog over onvoldoende data beschikt om betrouwbaarheid en validiteit te kunnen onderbouwen. We erkennen dat dit een complex proces is, zeker in de context van een relatief kleine doelgroep, zoals die van mensen met EMB. De bijeenkomst met andere EMB-ontwikkelaars is een mooie gelegenheid om hierover in gesprek te gaan. De ontwikkelopgave rondom betrouwbaarheid en validiteit blijven daarmee staan voor de volgende beoordelingsronde.

U benoemt verder de mogelijkheid tot narratief verantwoorden. De commissie heeft geen principiële bezwaren tegen narratieve verantwoording, mede omdat de omschrijvingen van criteria 7 en 8 hier ruimte voor bieden. Echter, de commissie merkt op dat deze manier van verantwoorden wellicht minder goed past bij de opzet van een vragenlijst, zoals uw instrument betreft. De commissie heeft dan ook vragen of en hoe deze twee benaderingen effectief gecombineerd kunnen worden.

4.   Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). De komende tijd worden deze werkzaamheden voortgezet om zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen. De VGN zal na afronding van deze beoordelingsronde opnieuw contact met u opnemen om de informatie (teksten en verwijzingen) in de vernieuwde Waaier bij u te verifiëren, voordat deze gepubliceerd gaat worden. De VGN streeft ernaar om uiterlijk begin 2025 de verbeterde informatievoorziening te publiceren op de website.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus, vindt in 2025 de beoordeling van instrumenten in categorie I plaats. Ook blijft het in 2025 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Daarnaast heeft de commissie van deskundigen het VGN-bestuur geadviseerd om de beoordelingscyclus voor instrumenten in categorie II terug te brengen naar eens per drie jaar. Dat betekent dat in 2027 weer een volledige beoordeling van uw instrument plaatsvindt. In de tussenliggende jaren vragen we u om een beknopte rapportage in te dienen, zodat de commissie op de hoogte blijft van de ontwikkelingen. Dit rapportageformat ontvangt u in voorjaar 2025.

Ten slotte vindt **op donderdag 3 april 2025** van 9:30 tot 12:00 een bijeenkomst plaats met ontwikkelaars en de commissie van deskundigen over het ontwikkelen van instrumenten voor mensen met EMB. De bijeenkomst vindt fysiek plaats op het kantoor van de VGN in Utrecht. We vragen u vriendelijk om deze bijeenkomst bij te wonen samen met een gebruiker (zorgaanbieder) en een eindgebruiker (bijv. een verwant). In deze bijeenkomst gaan we het gesprek aan vanuit deze verschillende perspectieven over wat er nodig is van deze verschillende partijen om vervolgstappen te zetten in het instrumentarium voor mensen met EMB. Binnenkort ontvangt u hierover meer informatie.

Dit vind ik ervan (Platform Dit vind ik ervan)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Platform 'Dit vind ik ervan!'
Betreft: Reactie op beknopte vragenlijst 'Dit vind ik ervan! – Ik vertel, Ik toon, Ik zie en vertel'
Datum: 26 november 2024

---

1. Inleiding

U heeft op 16 juli 2024 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen¹¹.

Zoals eerder gecommuniceerd heeft uw reactie op de beknopte vragenlijst geen gevolgen voor de opname van uw instrument in de Waaier. Uw instrumenten blijven dus opgenomen in de Waaier 2025, in categorie I¹². Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om een korte rapportage in te dienen over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de ontwikkelingen sinds najaar 2023 en voor welke doelgroepen het instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast.

2. De (door)ontwikkeling van uw instrument

In de vorige beoordelingsronde (2022) gaf u al aanvullende informatie over de ontwikkelingen rondom validiteit en betrouwbaarheid van uw instrumenten. Uit uw rapportage blijkt dat er mooie stappen in de doorontwikkeling zijn gezet sinds de Tweedaagse in 2023. De commissie waardeert het ook dat de adviezen van de Tweedaagse zijn meegenomen in de ontwikkeling, en dat er komende tijd aan vijf speerpunten wordt gewerkt, waaronder de doorontwikkeling van *Ik toon*. De commissie is benieuwd naar welke speerpunten uit het onderzoek kwamen en hoe deze worden aangepakt.

Het is goed om te lezen dat het onderzoek ertoe heeft geleid dat er (meer) onderzoekend in gesprek is gegaan met organisaties om zo goed mogelijk aan te sluiten op de praktijk. Ook andersom, bij zorgorganisaties zelf, heeft dit tot meer energie geleid in het gebruik van het instrument.

In correspondentie voorafgaand aan de beoordelingsronde heeft u contact gehad met de secretaris van de commissie van deskundigen over de versies van Dit vind ik ervan: *Ik vertel*, *Ik toon*, en *Ik zie en vertel*, en het ontbreken van de laatstgenoemde in het overzicht van de instrumenten in de Waaier. In eerdere beoordelingsronden is de versie *Ik zie en vertel* nooit als separaat instrument ingediend en als zodanig door de commissie beoordeeld, maar heeft u regelmatig wel over alle drie de versies gerapporteerd. Daardoor is *Ik zie en vertel* wel altijd bekeken op de inhoud door de commissie. De commissie ziet *Ik zie en vertel* daarom wel als een versie van het bestaande instrument *Dit vind ik ervan* en zal als zodanig worden benoemd in de Waaier.

---

¹¹ De commissie bestaat uit:

- Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter
- Prof. dr. Petri Embregts
- Prof. dr. Mirella Minkman

Waarnemers zijn Peter Kruihof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

De commissie wordt bijgestaan door dr. Milou van den Bemd, bureau VGN.

¹² Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.

Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

3. De doelgroepen voor wie uw instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast

Uit uw toelichting blijkt dat organisaties die met *Dit vind ik ervan – Ik vertel* en *Dit vind ik ervan – Ik zie en vertel* werken, tevreden zijn over het instrument en de meerwaarde ervan zien. De dilemma's die u noemt rondom personeelstekort en toerustingsvraagstukken herkent de commissie. Ook begrijpt de commissie het spanningsveld tussen enerzijds volledigheid van het instrument en anderzijds de aansluiting bij de praktijk en de behoefte aan efficiency. Aan de andere kant wil de commissie benadrukken dat het belangrijk is dat de stem van de cliënt goed gehoord blijft, juist in tijden van schaarste en personeelwisselingen. Immers, er kan minder te kiezen zijn voor de client en diens naasten terwijl afhankelijkheden blijven bestaan.

4. Uw vraag aan de commissie van deskundigen

U vraagt naar de verschuiving in aandacht naar aggregatie van uitkomsten op organisatieniveau, en naar de volgens u toegenomen aandacht voor cliënttevredenheid in plaats van cliëntervaringen bij organisaties.

Wat betreft uw eerste vraag is het essentieel om een balans te vinden tussen het verzamelen van data op organisatieniveau en het behouden van diepgang in individuele cliëntervaringen. Aggregatie van uitkomsten kan waardevol zijn voor kwaliteitsverbetering en beleidsvorming in de organisatie, maar mag niet ten koste gaan van aandacht voor het individuele verhaal en de ervaringen van de cliënt zelf. Individuele aandacht is belangrijk, vooral omdat dit kan aansluiten op het zorgplan van de cliënt en dat daar de kern ligt van het aansluiten bij de behoeften van een cliënt. De commissie onderstreept hiermee dat aandacht op zowel individueel, team/groep- of organisatieniveau essentieel is. Zeker bij een kwalitatief instrument als DVIE is het complex om te aggregeren. Toch is het van belang om binnen organisaties het lerend vermogen te ontwikkelen. Het is aan de organisaties zelf om te bepalen welk aggregatieniveau passend is en welke bijbehorende acties ingezet gaan worden. De commissie benadrukt dat het leren begint bij data van de cliënt.

Betreffende uw vraag over de keuze voor cliëntervaringen in plaats van tevredenheid: de commissie herkent zich niet in uw bewoordingen dat het Kwaliteitskompas verwijst naar tevredenheid in plaats van ervaringen. In bouwsteen 2 (onderzoek naar de ervaringen van mensen met een beperking) wordt juist gepleit voor het ophalen van *ervaringen* in brede zin. Niet enkel de tevredenheid over de geboden zorg en ondersteuning staat daarin centraal: "De vragen van de cliëntervaringeninstrumenten zijn bedoeld als leidraad en als startpunt voor een dialoog over de kwaliteit van bestaan en de geleverde zorg en ondersteuning."¹³ Aan de bedoeling van bouwsteen 2 is ten opzichte van het vorige Kwaliteitskader Gehandicaptenzorg (2017-2022) dan ook niets gewijzigd. De commissie ervaart uw genoemde verschuiving in het denken of de visie rondom cliëntervaringen dus niet. De commissie kan zich wel voorstellen dat dit onderwerp van gesprek is bij zorgaanbieders die ook actief zijn in het sociaal domein. Vaak stellen gemeenten namelijk eisen aan het meten van de *cliënttevredenheid* over de geleverde zorg en ondersteuning.

Het aansluiten bij ervaringen van cliënten is en blijft het uitgangspunt. De commissie kan zich voorstellen dat u dit principe ook meeneemt en actief uitdraagt in gesprekken met zorgaanbieders of gemeenten. Door dicht bij de bedoeling van het Kompas te blijven, kunnen aanbieders zelf de juiste keuzes maken in welk instrument het beste past bij hun visie en doelgroep(en) voor het ophalen van de ervaringen van mensen met een beperking.

5. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt

---

¹³ [Kwaliteitskompas Gehandicaptenzorg 2023-2028](#), Hoofdstuk 3: Bouwsteen 2 Onderzoek naar de ervaringen van mensen met een beperking, pag.28.

aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Op basis van de input die is verkregen via het door u ingevulde rapportageformat (beknopte vragenlijst), worden deze werkzaamheden de komende tijd voortgezet om zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen. De VGN zal na afronding van deze beoordelingsronde opnieuw contact met u opnemen om de informatie (teksten en verwijzingen) in de vernieuwde Waaier bij u te verifiëren, voordat deze gepubliceerd gaat worden. De VGN streeft ernaar om uiterlijk begin 2025 de verbeterde informatievoorziening te publiceren op de website.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus, vindt in 2025 de beoordeling van instrumenten in categorie I plaats. Ook blijft het in 2025 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Ten slotte vindt **op donderdag 3 april 2025** van 9:30 tot 12:00 een bijeenkomst plaats met ontwikkelaars en de commissie van deskundigen over het ontwikkelen van instrumenten voor mensen met EMB. De bijeenkomst vindt fysiek plaats op het kantoor van de VGN in Utrecht. We vragen u vriendelijk om deze bijeenkomst bij te wonen samen met een gebruiker (zorgaanbieder) en een eindgebruiker (bijv. een verwant). In deze bijeenkomst gaan we het gesprek aan vanuit deze verschillende perspectieven over wat er nodig is van deze verschillende partijen om vervolgstappen te zetten in het instrumentarium voor mensen met EMB. Binnenkort ontvangt u hierover meer informatie.

Mijn Mening (Koraal)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Koraal
Betreft: Reactie op beknopte vragenlijst *Mijn Mening*
Datum: 26 november 2024

---

1. Inleiding

U heeft op 16 augustus 2024 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrumenten, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen¹⁴.

Zoals eerder gecommuniceerd heeft uw reactie op de beknopte vragenlijst geen gevolgen voor de opname van uw instrument in de Waaier. Uw instrument blijft dus opgenomen in de Waaier 2025, in categorie I¹⁵. Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om een korte rapportage in te dienen over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de ontwikkelingen sinds najaar 2023 en voor welke doelgroepen het instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast.

2. De (door)ontwikkeling van uw instrument

In de vorige beoordelingsronde (2022) gaf u al informatie over de ontwikkelingen van uw instrument en de revisie die het instrument op dat moment doorliep en ging doorlopen. Uit uw beknopte rapportage van dit jaar blijkt dat er wederom flinke stappen in de doorontwikkeling zijn gezet sinds de Tweedaagse in 2023. U benoemt hierin onder andere de evaluatie bij gebruikers en de verbeterpunten die hieruit naar voren komen. In een volgende beoordelingsronde ziet de commissie graag dit adviesrapport en de (beoogde) stappen die hieruit volgen tegemoet. In uw rapportage benoemt u ook hoe *Mijn Mening* en het Goed Leven Gesprek zich tot elkaar verhouden, ook in het geheel van zorgplanning, diagnostiek en breder. De commissie gaat ervan uit dat u hierbij het instrument behorend bij LACCS bedoelt.

De ontwikkelingen gaan over trauma-informed care, de theoretische lens is de zelfdeterminatietheorie. De commissie is benieuwd naar de hernieuwde focus naar de kwaliteit van dienstverlening in plaats van kwaliteit van leven, en hoe zich dat verhoudt tot andere instrumenten en methodieken die binnen een organisatie worden ingezet. Het overzicht dat u heeft opgesteld over hoe deze elementen met elkaar samenhangen is verhelderend. De commissie vindt de trauma-informed care youth evaluation questionnaire TIC-Y een interessante ontwikkeling, maar wijst u erop dat *Mijn Mening* is opgenomen in de Waaier en niet TIC-Y.

3. De doelgroepen voor wie uw instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast

---

¹⁴ De commissie bestaat uit:

- Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter
- Prof. dr. Petri Embregts
- Prof. dr. Mirella Minkman

Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

De commissie wordt bijgestaan door dr. Milou van den Bemd, bureau VGN.

¹⁵ Categorie I:

Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.

Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

De commissie waardeert dat *Mijn Mening 2.0* wordt gevalideerd bij de doelgroepen volwassenen met lichte tot matige verstandelijke beperking en kinderen en jeugdigen met lichte verstandelijke beperking. De validering is wat de commissie betreft nodig, omdat TIC-Y een volledige vernieuwing betreft. De commissie is in een volgende beoordelingsronde benieuwd naar de ontwikkelingen en uitkomsten van deze onderzoeken.

4. Uw vraag aan de commissie van deskundigen

U stelt een terechte vraag over de positionering van de TIC-Y als onderdeel van de Waaier, die al eerder aan de orde is gekomen. In de doorontwikkeling van het instrument heeft u *Mijn Mening* voor jeugd en langdurige zorg (VG) meer uit elkaar getrokken tot twee ‘versies’ van het instrument: respectievelijk TIC-Y en *Mijn Mening*. Aan beide instrumenten ligt een ander theoretisch kader ten grondslag. De commissie vraagt zich hierbij nog af—wat u zelf ook benoemt in uw rapportage—in hoeverre de nieuwe variant TIC-Y de passende focus heeft voor opname in de Waaier, wanneer het over kwaliteit van dienstverlening gaat in plaats van kwaliteit van leven. De commissie beschouwt daarom de ontwikkeling van *Mijn Mening* als doorontwikkeling van het huidige instrument in de Waaier, maar ziet TIC-Y als nieuwe variant. Dat betekent dat u voor de afweging staat om TIC-Y via de procedure van nieuwe instrumenten in te dienen voor een beoordeling door de commissie. De commissie verwacht dus in de beoordelingsronde van 2025 een strikte scheiding: een rapportage over *Mijn Mening 2.0* en eventueel een nieuwe indiening voor TIC-Y.

5. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Op basis van de input die is verkregen via het door u ingevulde rapportageformat (beknopte vragenlijst), worden deze werkzaamheden de komende tijd voortgezet om zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen. De VGN zal na afronding van deze beoordelingsronde opnieuw contact met u opnemen om de informatie (teksten en verwijzingen) in de vernieuwde Waaier bij u te verifiëren, voordat deze gepubliceerd gaat worden. De VGN streeft ernaar om uiterlijk begin 2025 de verbeterde informatievoorziening te publiceren op de website.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus, vindt in 2025 de beoordeling van instrumenten in categorie I plaats. Ook blijft het in 2025 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Personal Outcome Scale (POS NL)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Stichting POS NL
Betreft: Reactie op beknopte vragenlijst *Personal Outcome Scale*
Datum: 26 november 2024

---

1. Inleiding

U heeft op 30 augustus 2024 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen¹⁶.

Zoals eerder gecommuniceerd heeft uw reactie op de beknopte vragenlijst geen gevolgen voor de opname van uw instrument in de Waaier. Uw instrument blijft dus opgenomen in de Waaier 2025, in categorie I¹⁷. Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om een korte rapportage in te dienen over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de ontwikkelingen sinds najaar 2023 en voor welke doelgroepen het instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast.

1. De (door)ontwikkeling van uw instrument

In de vorige beoordelingsronde (2022) gaf u al informatie over de ontwikkelingen van uw instrument. Er zijn mooie stappen in de doorontwikkeling van uw instrument gezet sinds de Tweedaagse in 2023. De commissie waardeert ook uw uitgebreide antwoorden naar aanleiding van de beoordelingsronde in 2022. U noemt hierbij het overgaan van de QINO-tool naar QOLzone, het onderzoeken hoe kwalitatieve uitkomsten geaggregeerd kunnen worden, hoe POS kan bijdragen aan gerichte acties tot het ondersteuningsplan, en hoe POS participeert in de diverse internationale activiteiten en het aanwezige netwerk. De commissie ziet in een volgende beoordelingsronde graag de uitkomsten van het onderzoek over Voices that Count tegemoet. Ook hoort de commissie graag uw ervaringen om gebruik te maken van AI om acties te genereren in het ondersteuningsplan.

2. De doelgroepen voor wie uw instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast

In eerdere documenten rapporteerde u al over de doelgroep voor wie uw instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast. De commissie waardeert de positieve ervaringen van organisaties waarin POS wordt ingezet, voor zowel volwassenen als kinderen en jongeren met een verstandelijke beperking. De commissie moedigt u aan om ook de vernieuwde versies van uw instrument te (blijven) valideren onder de verschillende doelgroepen.

---

¹⁶ De commissie bestaat uit:

- Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter
- Prof. dr. Petri Embregts
- Prof. dr. Mirella Minkman

Waarnemers zijn Peter Kruihof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Milou van den Bemd, bureau VGN.

¹⁷ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.

Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I

3. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Op basis van de input die is verkregen via het door u ingevulde rapportageformat (beknopte vragenlijst), worden deze werkzaamheden de komende tijd voortgezet om zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen. De VGN zal na afronding van deze beoordelingsronde opnieuw contact met u opnemen om de informatie (teksten en verwijzingen) in de vernieuwde Waaier bij u te verifiëren, voordat deze gepubliceerd gaat worden. De VGN streeft ernaar om uiterlijk begin 2025 de verbeterde informatievoorziening te publiceren op de website.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus, vindt in 2025 de beoordeling van instrumenten in categorie I plaats. Ook blijft het in 2025 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig. Uw instrument *Beoordeling door Anderen* benoemt u geschikt te zijn voor mensen met EMB. De commissie moedigt u aan om dit instrument in te dienen voor een volgende beoordelingsronde (najaar 2025).

Quality Qube (Stichting Facit en Joost Tan O&A)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Stichting Facit en Joost Tan O&A
Betreft: Reactie op beknopte vragenlijst *Quality Qube*
Datum: 26 november 2024

---

1. Inleiding

U heeft op 30 augustus 2024 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen¹⁸.

Zoals eerder gecommuniceerd heeft uw reactie op de beknopte vragenlijst geen gevolgen voor de opname van uw instrument in de Waaier. Uw instrument blijft dus opgenomen in de Waaier 2025, in categorie I¹⁹. Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om een korte rapportage in te dienen over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de ontwikkelingen sinds najaar 2023 en voor welke doelgroepen het instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast.

2. De (door)ontwikkeling van uw instrument

In de vorige beoordelingsronde (2022) gaf u al aanvullende informatie over de verbetercyclus van uw instrument. Wederom zijn er mooie stappen gezet in de doorontwikkeling sinds de Tweedaagse in 2023. De commissie is positief over de goede overdracht van Buntinx Training en Consultancy naar Stichting Facit en Joost Tan O&A. Dit draagt bij aan de continuïteit van het instrument en zorgt ervoor dat het niet afhankelijk is van één persoon, wat de stabiliteit en toekomstbestendigheid verder versterkt. De commissie waardeert het ook dat er sinds die tijd verder is gewerkt aan de laagdrempeligheid en bruikbaarheid van uw instrument. Door het instructiemateriaal over te zetten naar videoformat sluit u goed aan bij de huidige context van schaarste en werkdruk. De commissie leest in een volgende beoordelingsronde graag over ervaringen in de praktijk met deze nieuwe formats: is een video voldoende voor een goede instructie? Kunnen mensen vragen stellen of het met collega's bespreken? Komen mensen toe aan het bekijken van de video's?

Het verder integreren van uw instrument in de zorgplancyclus zorgt voor een betere aansluiting bij de praktijk en minder administratieve lasten wanneer de vragenlijst is ingebouwd in het ECD. De commissie is benieuwd naar de reacties vanuit de deelnemende organisaties, aangezien het inbouwen van de vragenlijst in het ECD een positieve ontwikkeling is.

Ook de Kwaliteit-Verbeter-Kaarten worden positief ontvangen door gebruikers, waarin de belangrijkste uitkomsten op team- of locatieniveau worden besproken. De commissie is te spreken over het toegankelijk(er) maken van geaggregeerde resultaten, en het afstemmen van

---

¹⁸ De commissie bestaat uit:

- Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter
- Prof. dr. Petri Embregts
- Prof. dr. Mirella Minkman

Waarnemers zijn Peter Kruihof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Milou van den Bemd, bureau VGN.

¹⁹ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.

Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

het instrument op vragen en behoeften uit de praktijk. Voor een volgende beoordelingsronde is de commissie benieuwd naar de ervaringen hiermee.

3. De doelgroepen voor wie uw instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast

Uit uw toelichting blijkt dat uw instrument is gevalideerd bij cliënten, verwanten en begeleiders. In voorgaande beoordelingen is hiervoor al documentatie aangeleverd.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Op basis van de input die is verkregen via het door u ingevulde rapportageformat (beknopte vragenlijst), worden deze werkzaamheden de komende tijd voortgezet om zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen. De VGN zal na afronding van deze beoordelingsronde opnieuw contact met u opnemen om de informatie (teksten en verwijzingen) in de vernieuwde Waaier bij u te verifiëren, voordat deze gepubliceerd gaat worden. De VGN streeft ernaar om uiterlijk begin 2025 de verbeterde informatievoorziening te publiceren op de website.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus, vindt in 2025 de beoordeling van instrumenten in categorie I plaats. Ook blijft het in 2025 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Quality Qube EMB (Stichting Facit en Joost Tan O&A)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Stichting Facit en Joost Tan O&A
Betreft: Reactie op doorontwikkeling *Quality Qube EMB*
Datum: 26 november 2024

---

1. Inleiding

U heeft op 30 augustus 2024 uw rapportage ingediend over het bestaande instrument *Quality Qube – EMB*, specifiek gericht op de doelgroep EMB. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen²⁰.

Uw instrument is opgenomen in de Waaier 2023-2024, in categorie II². Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om te rapporteren over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de criteria:

- criterium 1   Het instrument levert cliëntinformatie op individueel niveau.*
- criterium 2   De systematiek is ingebed in de zorgplancyclus.*
- criterium 3   Het instrument geeft zicht op ervaringen en concrete verbeterwensen van de individuele cliënt.*
- criterium 4   Gegevens kunnen (anoniem) worden geaggregeerd naar verschillende niveaus (team, afdeling/vestiging, organisatie).*
- criterium 5   Er zijn waarborgen voor continuïteit van de ontwikkeling wat betreft voortbestaan en doorontwikkeling.*
- criterium 6   Geëxpliciteerd is onder welke omstandigheden een instrument zinvol is, en onder welke voorwaarden het tot zijn recht komt.*
- criterium 7   Het instrument moet betrouwbare metingen opleveren.*
- criterium 8   Het betreft een valide instrument.*

2. Beoordeling

De commissie waardeert de ontwikkelingen die u heeft doorgemaakt met uw instrument specifiek voor mensen met EMB. In een heldere rapportage heeft u de ontwikkelingen sinds de vorige beoordeling beschreven, waarvoor dank. Door het opzetten en uitvoeren van twee pilots met elk een andere focus kan het instrument mogelijk nog beter aansluiten bij de praktijk. De commissie moedigt u aan om bij het uitvoeren en analyseren van deze pilots wetenschappers te betrekken met specifieke inhoudelijke expertise op EMB-gebied. Hiermee kan de academische basis en daarmee de validiteit van uw instrument verder worden versterkt. De commissie ziet dit proces met vertrouwen tegemoet en adviseert het bestuur VGN om uw instrument te behouden voor de Waaier met ontwikkelopgaven op de inhoudelijke doorontwikkeling voortkomend uit de criteria betrouwbaarheid en validiteit.

Conclusie

---

¹ De commissie bestaat uit:

- Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter
- Prof. dr. Petri Embregts
- Prof. dr. Mirella Minkman

Waarnemers zijn Peter Kruihof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Milou van den Bemd, bureau VGN.

De commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument *Quality Qube EMB* te behouden voor de Waaier 2025 t/m 2027 in categorie II²¹.

3. Toelichting

criterium 1 en 3   Zicht op individuele ervaringen en wensen

Hoewel uw instrument op individueel niveau cliëntinformatie oplevert, legt u ook de nadruk op (het team van) begeleiders in het omschrijven van het gebruik van de vragenlijst. De commissie waardeert het dat meerdere naasten en begeleiders rondom de persoon met EMB de checklist invullen, zodat er een zo breed mogelijk overzicht wordt verkregen.

criterium 2   Inbedding in zorgplancycclus

In de organisaties waar uw instrument momenteel wordt gebruikt vindt afname plaats voorafgaand aan de bespreking van het zorgplan. Op die manier kunnen de resultaten als input dienen voor het maken van afspraken en het stellen van doelen in het zorgplan. De commissie is benieuwd naar de ervaringen van betrokkenen bij de pilot bij Buro Lima, waarin de Quality Qube-EMB is ingebouwd in het ECD. Ook nodigt de commissie u ook graag uit om tijdens de bijeenkomst rondom instrumenten voor mensen met EMB, in het voorjaar 2025, in gesprek te gaan met andere ontwikkelaars en ervaringen uit te wisselen.

criterium 4   Aggregatie

Uit uw rapportage blijkt dat het instrument zowel kwantitatieve als kwalitatieve uitkomsten genereert op vergelijkbare wijze als bij de reguliere Quality Qube. Kwaliteit-Verbeter-Kaarten worden ook met het EMB-instrument op teamniveau gebruikt.

criterium 5   Continuïteit

Aan dit criterium wordt voldaan. De duurzame samenwerkingsrelaties bieden een stevige basis voor de doorontwikkeling en het voortbestaan van uw instrument.

criterium 6   Voorwaarden voor gebruik

Met het betrekken van experts op het gebied van EMB in uw pilots heeft u belangrijke stappen gezet in het passend maken van uw instrument voor de betreffende doelgroep. U beschrijft enkele stappen die zorgorganisaties moeten zetten om uw instrument te kunnen gebruiken, en hoe er vanaf gebruik van het instrument kan worden gekomen tot concrete verbeteracties.

criterium 7 en 8   Betrouwbaarheid en Validiteit

De door u aangeleverde documentatie biedt duidelijk inzicht in de stappen die u heeft ondernomen bij de validering van *Quality Qube EMB*. De vragenlijst is voorgelegd aan professionals voor suggesties en beoordeling van relevantie, gevolgd door een focusgroep van orthopedagogische deskundigen. De commissie wil graag nog enkele aandachtspunten meegeven die aanleiding geven tot ontwikkelopgaven voor uw instrument:

---

²¹ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; iedere twee jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren
Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

Het eerste aandachtspunt betreft het inkorten van de checklist en de impact op de kwaliteit ervan. Hoewel uit de praktijk de wens naar voren komt voor korte(re) instrumenten en de commissie die ook begrijpt, gaf een eerdere uitvraag onder 44 betrokkenen onvoldoende aanknopingspunten tot inkorting van het instrument. U beschrijft dat inkorting momenteel op kleine schaal plaatsvindt, waarbij het originele, gevalideerde instrument, wordt aangepast. Het lijkt erop dat men pragmatisch één vraag per domein heeft gekozen. De commissie vraagt zich af hoe keuzes bij het inkorten zijn gemaakt: wie bepaalt welke vraag per domein is gekozen? Hoe wordt omgegaan met het feit dat een domein vaak uit meerdere aspecten bestaat? Welke aspecten worden wel of niet meegenomen, en waarom? Daarnaast is de commissie benieuwd naar de gevolgen van dit inkortingsproces: wordt het instrument op maat gemaakt voor verschillende doelgroepen? Dat zou betekenen dat er geen uniform instrument meer is, behalve dat de onderliggende domeinen behouden blijven. Hoewel dit praktisch gezien begrijpelijk is, vraagt de commissie zich af of 25 vragen voldoende zijn om een volledig beeld te krijgen. Ook roept deze werkwijze vragen op over de lange termijn-vergelijkbaarheid van resultaten.

Uiteindelijk staat de cliënt centraal en wat deze het belangrijkste vindt. Het is belangrijk om te erkennen dat cliënten en professionals mogelijk verschillende prioriteiten hebben, maar het lijkt erop dat de organisatie op geaggregeerd niveau beslist welke vragen behouden blijven, in plaats van de stem van de cliënt centraal te stellen. Ziet de commissie dit correct? En is er bijvoorbeeld ruimte om te reflecteren op wat cliënten en verwanten het belangrijkste vinden? De commissie moedigt u aan om dit aspect mee te nemen in de huidige pilot(s). In de volgende beoordelingsronde ziet de commissie hier graag meer duidelijkheid over.

De commissie heeft in uw documenten geen (meest) recente versie van het instrument gezien, maar is benieuwd naar de selectie van 25 vragen. Ook deze ziet de commissie graag tegemoet in de volgende beoordelingsronde.

De commissie wijst u ook graag op de ontwikkelopgave van de vorige beoordelingsronde over de inbreng van academici met specifieke inhoudelijke expertise van de EMB-doelgroep. Deze kennis is cruciaal voor het maken van een goed onderbouwde selectie van onderwerpen die van belang zijn voor mensen met EMB. Daarom adviseert de commissie wederom om deze wetenschappers alsnog te betrekken in het proces, zodat de academische basis van het instrument verder kan worden versterkt.

Tot slot heeft de commissie begrip voor het feit dat u meer data afwacht voor de toetsing van de betrouwbaarheid van het instrument. De commissie verneemt graag tijdens een volgende beoordelingsronde de resultaten van de pilots en welke concrete (vervolg)stappen op basis daarvan kunnen worden gezet.

Extra criterium

Meerwaarde

In de huidige Waaier 2023-2024 zijn vier instrumenten voor mensen met EMB opgenomen. Door uw focus op het leren als team, inclusief naasten en/of cliëntvertegenwoordigers onderscheidt uw instrument zich van de andere EMB-instrumenten in de Waaier.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Deze werkzaamheden worden de komende tijd voortgezet om zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen. De VGN zal na afronding van deze beoordelingsronde opnieuw contact met u opnemen om de informatie (teksten en verwijzingen) in de vernieuwde Waaier bij u te verifiëren, voordat deze gepubliceerd gaat worden.

De VGN streeft ernaar om uiterlijk begin 2025 de verbeterde informatievoorziening te publiceren op de website.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus, vindt in 2025 de beoordeling van instrumenten in categorie I plaats. Ook blijft het in 2025 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

De commissie van deskundigen heeft het VGN-bestuur geadviseerd om de beoordelingscyclus voor instrumenten in categorie II terug te brengen naar eens per drie jaar. Dat betekent dat in 2027 weer een volledige beoordeling van uw instrument plaatsvindt. In de tussenliggende jaren vragen we u om een beknopte rapportage in te dienen, zodat de commissie op de hoogte blijft van de ontwikkelingen. Dit rapportageformat ontvangt u in voorjaar 2025.

Ten slotte vindt **op donderdag 3 april 2025** van 9:30 tot 12:00 een bijeenkomst plaats met ontwikkelaars en de commissie van deskundigen over het ontwikkelen van instrumenten voor mensen met EMB. De bijeenkomst vindt fysiek plaats op het kantoor van de VGN in Utrecht. We vragen u vriendelijk om deze bijeenkomst bij te wonen samen met een gebruiker (zorgaanbieder) en een eindgebruiker (bijv. een verwant). In deze bijeenkomst gaan we het gesprek aan vanuit deze verschillende perspectieven over wat er nodig is van deze verschillende partijen om vervolgstappen te zetten in het instrumentarium voor mensen met EMB. Binnenkort ontvangt u hierover meer informatie.

VanZelfsprekend (Landmerc B.V., Landzijde, Samenwerkende Zorgboeren Zuid (SZZ) en Resultaatmeetexpert (RME))

Van: Commissie van Deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Landmerc B.V., Landzijde, Samenwerkende Zorgboeren Zuid (SZZ) en Resultaatmeetexpert (RME)
Betreft: Reactie op doorontwikkeling *VanZelfsprekend*
Datum: 26 november 2024

---

4. Inleiding

U heeft op 23 september 2024 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen²².

Uw instrument is opgenomen in de Waaier 2023-2024, in categorie II²³. Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om te rapporteren over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de criteria:

- Criterion 1* Het instrument levert cliëntinformatie op individueel niveau.
- Criterion 2* De systematiek is ingebed in de zorgplancyclus.
- Criterion 3* Het instrument geeft zicht op ervaringen en concrete verbeterwensen van de individuele cliënt.
- Criterion 4* Gegevens kunnen (anoniem) worden geaggregeerd naar verschillende niveaus (team, afdeling/vestiging, organisatie).
- Criterion 5* Er zijn waarborgen voor continuïteit van de ontwikkeling wat betreft voortbestaan en doorontwikkeling.
- Criterion 6* Geëxpliciteerd is onder welke omstandigheden een instrument zinvol is, en onder welke voorwaarden het tot zijn recht komt.
- Criterion 7* Het instrument moet betrouwbare metingen opleveren.
- Criterion 8* Het betreft een valide instrument.

1. Beoordeling

Ondanks het uitvallen van de ontwikkelaar heeft u een helder beeld geschetst van de huidige stand van zaken en plannen voor de toekomst. De commissie waardeert de brede inzet van het instrument naar 300 tot 400 zorgboerderijen. Het wegvallen van de ontwikkelaar roept wel vragen op over de continuïteit en borging van het instrument, vooral gezien de groeiende gebruiksgroep. Ook heeft de commissie zorgen over de ontwikkeling van het instrument (voornamelijk rondom de betrouwbaarheid en validiteit), in vergelijking met ontwikkelingen die andere instrumenten in de Waaier doormaken. In de volgende beoordelingsronde ziet de commissie dan ook graag meer concrete acties in de doorontwikkeling van uw instrument. In

---

¹ De commissie bestaat uit:

- Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter
- Prof. dr. Petri Embregts
- Prof. dr. Mirella Minkman

Waarnemers zijn Peter Kruihof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

De commissie wordt bijgestaan door dr. Milou van den Bemd, bureau VGN.

²³ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; iedere twee jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren
Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

plaats van de beoordelingscyclus van drie jaar, vraagt de commissie u dan ook om volgend jaar (zomer 2025) een volledige beoordeling in te dienen om de voortgang te kunnen volgen.

Conclusie

De commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument *VanZelfsprekend* te behouden voor de Waaier 2025, met status categorie II.

2. Toelichting

Criterium 1 en 3   Zicht op individuele ervaringen en wensen

U geeft aan dat er vanuit sommige doelgroepen vraagtekens zijn bij enkele vragen van het instrument. In een volgende aanpassingsronde wordt gekeken of vragen voor bepaalde doelgroepen kunnen worden aangepast of weggelaten. De commissie is benieuwd hoe deze feedback zal worden opgepakt. In de vorige beoordelingsronde (2022) werd er al gesproken over verschillende versies van het instrument waarover de commissie enkele vragen had (twee versies van de intake lijst, acht versies van evaluatievragenlijst, een voor vertrekvragenlijst).

Daarnaast vraagt de commissie zich af welke specifieke doelgroep(en) onder de vragenlijst “wonen” vallen, en of dit vooral gericht is op mensen met beperkingen of een andere doelgroep. Ook is de commissie benieuwd naar de verschillen tussen de vragenlijsten voor diverse doelgroepen (jeugd, volwassenen, naastbetrokkenen, wonen).

De commissie herinnert u graag aan de ontwikkelopgaven die voortkwamen uit de beoordelingsronde van 2022. Hier vroeg de commissie naar meer inhoudelijke onderbouwing van de verschillende versies van het instrument (twee versies van intake lijst, acht versies van evaluatievragenlijst, een voor vertrekvragenlijst, lichtversie van Vanzelfsprekend). Ook blijft de commissie benieuwd naar het delen van resultaten op het niveau van de cliënt en welke acties worden ingezet om resultaten delen met cliënten te stimuleren.

Criterium 2   Inbedding in zorgplancyclus

De commissie constateert dat er goede inbedding van het instrument plaatsvindt, waarbij aandachtspunten door de betrokken zorgorganisaties worden opgepakt, worden besproken met het team, en meegenomen in het jaarverslag.

Hoewel het delen van uitkomsten optioneel is, gebeurt dit wel veelvuldig. Op die manier kan er ook input worden gegeven voor de zorgplannen. Wellicht gebeurt dit al, maar het zou volgens de commissie helpend zijn als afname van het instrument ook expliciet plaatsvindt vóór de zorgplanbespreking, om zo de relevantie en toepassing van de resultaten te versterken.

Criterium 4   Aggregatie

Er moeten minstens vijf ingevulde lijsten zijn om per zorgorganisatie resultaten te aggregeren, om anonimiteit te garanderen. Ook is analyse per regio mogelijk om verbeterpunten op te pakken. U vermeldt ook dat de Federatie regelmatig aandacht besteedt aan de uitkomsten. De commissie vraagt zich af op welke manier dit gebeurt en hoe inzichten worden gedeeld.

U geeft aan te onderzoeken of er (meer) open vragen kunnen worden meegenomen in een aparte vragenlijst. De commissie is benieuwd naar uw argumentatie waarom deze niet in de huidige vragenlijst zouden kunnen worden opgenomen en wat de impact hiervan is op het instrument..

Criterium 5   Continuïteit

Met het wegvallen van de ontwikkelaar lijkt de continuïteit van het instrument onder druk te staan. De stuurgroep en adviesgroep kunnen bijdragen aan het verankeren van de continuïteit,

en een basis bieden voor verdere ontwikkeling en implementatie van het instrument binnen verschillende organisaties. Wel raadt de commissie aan om goed na te denken over de inbedding van het instrument binnen FLZ, zodat beheer en ontwikkeling ervan op lange termijn gewaarborgd zijn en niet afhankelijk zijn van één persoon.

Criteria 6   Voorwaarden voor gebruik

Zorgprofessionals voeren het gesprek met de cliënt en/of mantelzorger. De commissie is echter benieuwd hoe dit zich vertaalt naar de specifieke scholing voor het gebruik van het instrument. Worden er aanvullende trainingen of ondersteuning aangeboden om zorgverleners verder te versterken in het gebruik en de toepassing van het instrument? De commissie wijst u erop dat in de vorige beoordelingsronde hetzelfde punt als ontwikkelopgave werd benoemd, en verwijst dan ook graag naar de vragen die daar werden gesteld. In de volgende beoordelingsronde (2025) verwacht de commissie dan ook meer te lezen over de toerusting van en voorwaarden voor gebruikers om het instrument optimaal in te zetten.

Criteria 7 en 8   Betrouwbaarheid en validiteit

De commissie erkent dat er tijd en inspanning is gestoken in het behouden en vergroten van de gebruikersgroep om tot een betere validatie van het instrument te komen. Hoewel het wegvallen van de ontwikkelaar heeft geleid tot een gebrek aan een concreet overzicht van de activiteiten, is de commissie positief over het aantal gebruikers en het aantal ingevulde lijsten. De commissie waardeert het ontvangen van de aanvullende analyse van de antwoorden en ziet dit als een waardevolle aanvulling op de bestaande rapportage.

De commissie heeft zorgen over de ontwikkelingen rondom de betrouwbaarheid en validiteit van uw instrument. (Meer) gedegen onderzoek naar betrouwbaarheid en validiteit van het instrument is noodzakelijk. De commissie wijst u erop dat de ontwikkelopgaven rondom betrouwbaarheid en validiteit blijven staan, en verwacht dat deze nader toegelicht worden in de volgende beoordelingsronde. Een goede onderbouwing van de vragen, welke behouden moeten blijven en welke vragen weggelaten kunnen worden, was in 2022 al een aandachtspunt. De commissie adviseert u om te verbinden met methodologische en wetenschappelijke expertise voor de inhoudelijke ontwikkeling van het instrument. Dit kan bijvoorbeeld door experts in te huren, bijvoorbeeld in samenwerking met een universiteit of een statistisch onderzoeksbureau.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). De komende tijd worden deze werkzaamheden voortgezet om zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen. De VGN zal na afronding van deze beoordelingsronde opnieuw contact met u opnemen om de informatie (teksten en verwijzingen) in de vernieuwde Waaier bij u te verifiëren, voordat deze gepubliceerd gaat worden. De VGN streeft ernaar om uiterlijk begin 2025 de verbeterde informatievoorziening te publiceren op de website.

Tot slot heeft de commissie van deskundigen het VGN-bestuur geadviseerd om de beoordelingscyclus voor instrumenten in categorie II terug te brengen naar eens per drie jaar. Echter, gezien uw ontwikkelopgaven ziet de commissie graag volgend jaar een volledige beoordeling tegemoet. Dit rapportageformat ontvangt u in voorjaar 2025. Ook blijft het in 2025 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Nieuwe indieningen

Goed Leven Gesprek (De Geeter & Musterman)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: De Geeter & Musterman
Betreft: Reactie op aanvraag *Goed Leven Gesprek*
Datum: 26 november 2024

---

1. Inleiding

U heeft op 15 juli 2024 een nieuw instrument ingediend. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen²⁴.

Voor nieuw ingediende instrumenten hanteert de commissie volgens de kaders van de VGN een extra criterium. Het nieuwe instrument moet meerwaarde hebben ten opzichte van de huidige instrumenten in de Waaier, hetgeen betekent dat het:

- a. concreter en beter dan tot nu toe toegesneden is op een specifieke doelgroep en
- b. op een andere wijze ervaringen van cliënten ophaalt dan het geval is bij instrumenten in de Waaier tot nu toe.

2. Beoordeling

De commissie waardeert uw inzending van het Goed Leven Gesprek (verder genoemd: GLG) voor toetreding tot de Waaier. Het GLG is vernieuwend voor de Waaier, omdat het een waardengedreven gesprek betreft (universele behoeften). Bovendien wordt er een breed beeld verkregen van de situatie en de levenskwaliteit van de betreffende cliënt door het gesprek aan te gaan met alle betrokkenen. Het GLG biedt handvatten om het gesprek open aan te gaan en punten te identificeren waarop verbetering mogelijk is. Het GLG wordt al breed ingezet in de praktijk als instrument bij het ondersteuningsprogramma LACCS. De commissie ziet nog ontwikkelopgaven, met name in de betrouwbaarheid en validiteit van het instrument. Aangezien uw instrument alleen is gevalideerd voor de doelgroep mensen met EMB, zal uw instrument alleen voor deze doelgroep in de Waaier worden toegelaten. De commissie beschouwt deze groep mensen als een aparte categorie waarvoor toegesneden eigenstandige instrumenten nodig zijn, die passen bij de complexiteit van de doelgroep.

Conclusie

De commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument *Goed Leven Gesprek* op te nemen in de Waaier 2025 t/m 2027 in categorie II²⁵.

3. Toelichting

Criterium 1 en 3   Zicht op individuele ervaringen en wensen

---

²⁴ De commissie bestaat uit:

- Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter
- Prof. dr. Petri Embregts
- Prof. dr. Mirella Minkman

Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

De commissie wordt bijgestaan door dr. Milou van den Bemd, bureau VGN.

²⁵ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.

Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I

De commissie is positief over de zorgvuldige wijze waarop het GLG wordt afgenomen, in de vorm van een gezamenlijk gesprek met alle betrokkenen. Alle betrokkenen geven hun eigen waardeoordeel over 'is het goed voor elkaar op deze waarde'? Het GLG wordt eventueel opgedeeld in meerdere gesprekken wanneer er anders te veel aanwezigen per keer zijn. Hierbij vraagt de commissie zich af of het altijd lukt om alle betrokkenen tijdig te spreken. En wanneer dit niet lukt welke aanpak dan wordt gevolgd en wat de gevolgen zijn. Daarnaast is het nog niet helemaal duidelijk of de cliënt bij elk gesprek aanwezig is. Oftewel: hoe ziet de rol van de cliënt er in de gesprekken(reeks) uit? Hoe wordt geborgd dat de cliënt echt voldoende zelf aan het woord is, wanneer dat mogelijk is? Ook rijst de vraag hoe wordt omgegaan met situaties waarin geen consensus is binnen het gesprek tussen de cliënt, familie en professionals en de visies verschillen.

De commissie heeft nog enkele vragen rondom de vorm van het gesprek. Bereiden betrokkenen het gesprek eerst zelf voor, zodat individuele antwoorden worden meegenomen? Of gaat men het gesprek open in en komt men tot antwoorden in gezamenlijkheid? Is er een andere voorbereiding vereist voor inzet van het instrument voor verschillende doelgroepen? Klopt het hierbij dat de vragen uit de bijgevoegde Waardenvrouwkaart de gespreksleidraad vormen?

Criterion 2 Inbedding in zorgplancyclus

Het GLG is ingebed in de zorgplancyclus. Het GLG-gesprek is binnen het LACCS-programma de start van de methodische cyclus. Bij organisaties die met Nedap (Ons) werken, kunnen de conclusies van het GLG daarnaast worden gekoppeld aan het cliëntdossier en toegeleid naar de doelen. De commissie is benieuwd naar inbedding in de zorgplancyclus voor organisaties die geen gebruik maken van Nedap. De frequentie van het GLG is duidelijk omschreven, met waar nodig aanpassingen.

Criterion 4 Aggregatie

U beschrijft dat aggregatie van uitkomsten mogelijk is door op groepsniveau te bekijken of er waarden zijn die relatief vaak onder druk staan. De commissie vraagt zich af of en hoe dit technisch ondersteund is binnen de ECD's, en hoe aggregatie van uitkomsten in de praktijk wordt toegepast en wat de ervaringen hiermee zijn.

Criterion 5 Continuïteit

Aan dit criterium wordt voldaan. De inbedding van het GLG binnen het LACCS-programma biedt een stevige basis voor de doorontwikkeling en het voortbestaan van uw instrument.

Criterion 6 Voorwaarden voor gebruik

Omdat het GLG inherent is verbonden aan het LACCS-programma, is het duidelijk dat zorgorganisaties beide kunnen inzetten wanneer ze volgens het LACCS-programma werken. Dat is dus een duidelijke voorwaarde voor gebruik. De commissie is benieuwd naar de kosten voor het implementeren van het LACCS-programma, mocht een zorgorganisatie besluiten om met LACCS (en dus GLG) te willen gaan werken.

De scholing over LACCS/GLG is ook een belangrijke voorwaarde. Deze is intensief en belangrijk voor goede inbedding in de organisatie. Hoewel deze algemene scholing kort wordt omschreven in de Grote methodiekengids (vanaf p.182), blijft de commissie benieuwd naar de scholing die wordt gegeven specifiek voor het GLG. Waar bestaat deze uit?

De commissie waardeert het dat de werkzaamheid van het LACCS-programma zowel kwalitatief als kwantitatief is onderzocht. Middels zeven n=1 studies onder organisaties die al werken met het programma bleek dat de toepassing van LACCS positief wordt gewaardeerd onder betrokkenen, en dat men door het programma breder naar de cliënt en diens ondersteuning gaat kijken. De commissie ziet wel nog enkele ontwikkelopgaven rondom de betrouwbaarheid en validiteit van uw instrument.

In uw rapportage benoemt u het volgende: “Het GLG is betrouwbaar in die zin dat het niet uitmaakt wie de gespreksleider van het GLG is (mits zij kennis en kunde heeft van de LACCS-waarden).” Dat lijkt enigszins tegenstrijdig met eerdere opmerkingen in de rapportage, waarin wordt aangegeven dat de kwaliteit van het gesprek sterk samenhangt met de kwaliteit van de gespreksleider. De commissie nodigt u uit om meer toelichting te geven over de voorwaarden die worden gesteld aan de gespreksleider.

De commissie is verder benieuwd naar de uitkomsten van het onderzoek naar de conceptuele infrastructuur van LACCS en validiteit van het GLG. De commissie moedigt de onderzoekers aan om hierin ook aandacht te besteden aan de praktische vertaling van de gebruikte wetenschappelijke theorieën (met name de domeinen van kwaliteit van leven van Schalock) naar de waarden.

U heeft aangegeven dat het LACCS-programma, en daarmee het GLG, wordt gebruikt voor mensen met lichte verstandelijke beperking, matig/ernstige beperkingen en EMB. Uit uw aangeleverde documentatie blijkt dat LACCS is onderzocht op werkzaamheid voor mensen met EMB. Hoewel het instrument praktijkgericht is opgezet, is verdere verdieping en wetenschappelijke onderbouwing noodzakelijk om de betrouwbaarheid en validiteit voor deze doelgroepen op lange termijn te waarborgen. De commissie kan zich namelijk voorstellen dat de waarden voor mensen met lichte verstandelijke beperking afwijken van de waarden van mensen met EMB (denk bijvoorbeeld aan de invulling van autonomie). De commissie raadt u daarom aan om voldoende aandacht te besteden aan de wetenschappelijke onderbouwing en verdieping van het instrument voor verschillende doelgroepen. Zoals aangegeven vindt de commissie het op dit moment het meest passend om uw instrument alleen in de Waaier op te nemen voor de doelgroep mensen met EMB.

Extra criterium

Meerwaarde

De commissie is overtuigd van de meerwaarde van uw instrument voor de Waaier. In de praktijk wordt het LACCS-programma al veel gebruikt en voorziet in een behoefte. De focus op waarden is een vernieuwende manier om het gesprek aan te gaan. Door de nauwe aansluiting met de praktijk zijn het gehanteerde theoretisch kader, de vertaling daarvan en de wijze van afnemen (met alle betrokkenen) onderscheidend.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Deze werkzaamheden worden de komende tijd voortgezet om zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen. De VGN zal na afronding van deze beoordelingsronde opnieuw contact met u opnemen om de informatie (teksten en verwijzingen) in de vernieuwde Waaier bij u te verifiëren, voordat deze gepubliceerd gaat worden. De VGN streeft ernaar om uiterlijk begin 2025 de verbeterde informatievoorziening te publiceren op de website.

Tot slot heeft de commissie van deskundigen het VGN-bestuur geadviseerd om de beoordelingscyclus voor instrumenten in categorie II terug te brengen naar eens per drie jaar.

Dat betekent dat in 2027 weer een volledige beoordeling van uw instrument plaatsvindt. In de tussenliggende jaren vragen we u om een beknopte rapportage in te dienen, zodat de commissie op de hoogte blijft van de ontwikkelingen. Dit rapportageformat ontvangt u in voorjaar 2025. Ook blijft het in 2025 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen.

Ten slotte vindt **op donderdag 3 april 2025** van 9:30 tot 12:00 een bijeenkomst plaats met ontwikkelaars en de commissie van deskundigen over het ontwikkelen van instrumenten voor mensen met EMB. De bijeenkomst vindt plaats op het kantoor van de VGN in Utrecht. We vragen u vriendelijk om deze bijeenkomst bij te wonen samen met een gebruiker (zorgaanbieder) en een eindgebruiker (bijv. een verwant). In deze bijeenkomst gaan we het gesprek aan vanuit deze verschillende perspectieven over wat er nodig is van deze verschillende partijen om vervolgstappen te zetten in het instrumentarium voor mensen met EMB. Binnenkort ontvangt u hierover meer informatie.

Group Climate Instrument Revised (GCI-R; Ipse de Bruggen)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Ipse de Bruggen
Betreft: Reactie op aanvraag *Group Climate Instrument Revisited (GCI-R)*
Datum: 26 november 2024

---

1. Inleiding

U heeft op 28 augustus 2024 een nieuw instrument ingediend. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen²⁶.

Voor nieuw ingediende instrumenten hanteert de commissie volgens de kaders van de VGN een extra 9e criterium. Het nieuwe instrument moet meerwaarde hebben ten opzichte van de huidige instrumenten in de Waaier, hetgeen betekent dat het:

- 1 concreter en beter dan tot nu toe toegesneden is op een specifieke doelgroep en
- 2 op een andere wijze ervaringen van cliënten ophaalt dan het geval is bij instrumenten in de Waaier tot nu toe.

2. Beoordeling

De commissie erkent de waardevolle inzichten die het instrument kan leveren over het leefklimaat binnen groepen, wat belangrijk is voor de kwaliteit van leven en welzijn van cliënten. Het instrument is daarnaast goed onderbouwd en biedt relevante informatie over de groepsdynamiek, een essentieel aspect van zorg en begeleiding. Echter, op dit moment voldoet het instrument niet volledig aan de negen criteria waarop is getoetst, met name criterium 1 t/m 3: Het instrument voorziet niet in een terugkoppeling op individueel niveau (enkel op groepsniveau), en het is onduidelijk hoe het instrument in de zorgplancyclus is ingebed. Ook mist nog enkele relevante informatie, zoals te lezen is in de toelichting hieronder.

De commissie adviseert het bestuur van VGN daarom om uw instrument af te wijzen voor de Waaier 2025. In de informatie hieronder wordt de beoordeling nader toegelicht. De commissie realiseert zich dat dit een teleurstellende uitspraak kan zijn.

Conclusie

De commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument *Group Climate Instrument Revisited (GCI-R)* af te wijzen voor de Waaier 2025.

3. Toelichting

Criterion 1 en 3   Zicht op individuele ervaringen en wensen

Het instrument kan op verschillende manieren worden afgenomen: online, schriftelijk, of mondeling. De cliënt heeft de vrijheid om zelf te bepalen welke vorm het beste bij hen past en of begeleiding nodig is tijdens het invullen ervan. Hoewel de afname individueel plaatsvindt, worden de resultaten op groepsniveau verwerkt en wordt het leefklimaat besproken per leefgroep. De commissie is benieuwd hoe dat door cliënten wordt ervaren, en of uitkomsten ook individueel worden besproken met cliënten.

---

²⁶ De commissie bestaat uit:

- Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter
- Prof. dr. Petri Embregts
- Prof. dr. Mirella Minkman

Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

De commissie wordt bijgestaan door dr. Milou van den Bemd, bureau VGN.

Echter, omdat informatie niet op individueel niveau wordt teruggekoppeld en benut, voldoet het instrument niet aan deze criteria. Hierbij wijst de commissie op het verkennende gesprek dat plaatsvond in februari 2024, waar al twijfel was uitgesproken over het al dan niet voldaan aan de criteria 1 en 3. Aangezien de commissie het individueel terugkoppelen en benutten van ervaringen ziet als belangrijk uitgangspunt, wordt dit criterium strikt gehanteerd. Informatie uit het instrument wordt alleen gebruikt om een beeld te krijgen van het leefklimaat in een groep. De commissie begrijpt deze overweging, echter toetst de commissie instrumenten aan de huidige negen criteria om een advies uit te brengen.

Criterion 2   Inbedding in zorgplancyclus

Samenhangend met de beoordeling van de voorgaande criteria (1 en 3) is het niet duidelijk voor de commissie hoe het instrument wordt ingebed in de zorgplancyclus. Hoewel u benoemt bijeenkomsten en periodiek overleggen te organiseren voor medewerkers en cliënten, is het voor de commissie niet helder hoe resultaten worden teruggekoppeld naar het zorgplan. Daarmee wordt niet voldaan aan criterium 2.

Het gebruik van het instrument is kosteloos en geïntegreerd in webapplicatie BergOp. Organisaties die reeds met BergOp werken, kunnen hierdoor zonder extra kosten toegang krijgen tot het instrument. Indien gewenst, kunnen zij tegen betaling ondersteuning ontvangen van de Hogeschool Leiden bij de analyse van de resultaten. Het is de commissie niet duidelijk of zonder gebruik van BergOp het instrument ook bruikbaar is en tegen welke kosten.

Criterion 4   Aggregatie

Aggregatie van uitkomsten naar hoger niveau dan cliëntniveau zit in het instrument ingebed, doordat uitkomsten op groepsniveau worden besproken, en worden vastgelegd in het teamplan. De commissie is nog wel benieuwd hoe kwalitatieve resultaten worden geaggregeerd naar een hoger niveau en hoe deze worden besproken op groepsniveau, dusdanig dat veiligheid en anonimiteit zijn gegarandeerd.

Criterion 5   Continuïteit

Bij afwijkende uitkomsten wordt een kwalitatief onderzoek in de vorm van interviews uitgevoerd. De commissie vraagt zich af wie verantwoordelijk is voor het afnemen van deze interviews en wat precies wordt bedoeld met 'afwijkende resultaten'. Zijn dit resultaten die significant afwijken van de verwachte norm, of gaat het om andere vormen van opvallende bevindingen?

Daarnaast is aangegeven dat de scholing voor het gebruik van het instrument bestaat uit een instructiebijeenkomst. De commissie is benieuwd of deze bijeenkomst eenmalig is of dat er sprake is van herhaalde instructies. Wat betreft de vorm en inhoud van de bijeenkomst zou nadere toelichting wenselijk zijn. Daarnaast vraagt de commissie naar de ervaringen van gebruikers: hoe beoordelen zij deze manier van instructie en sluit deze goed aan op de praktijk?

Criterion 6   Voorwaarden voor gebruik

U benoemt als voorwaarde voor gebruik van het instrument de bereidheid van organisaties en betrokkenen om een dialoog over de uitkomsten aan te gaan. Het betrekken van de cliëntenraad is geen voorwaarde, maar een optie. Het gebruik van BergOp lijkt ook een voorwaarde voor het gebruik van uw instrument.

Criterion 7 en 8   Betrouwbaarheid en validiteit

De commissie waardeert uw uitgebreide informatie over de betrouwbaarheid en validiteit. Oorspronkelijk is het instrument ontwikkeld en gevalideerd voor gebruik bij jongeren, maar het is later doorontwikkeld voor toepassing bij mensen met (L)VB. In de handleiding lijkt de nadruk echter voornamelijk te liggen op validatie en gebruik bij jeugdinstanties, wat mogelijk voor gebruikers onduidelijkheid kan scheppen wanneer het instrument voor mensen met een verstandelijke beperking wordt ingezet. De commissie ziet daarom graag in de handleiding ook meer informatie over de toepassing van het instrument voor deze groep, zodat gebruikers beter geïnformeerd zijn over de breedte van het instrument.

Het instrument biedt waardevolle informatie over een specifiek aspect van het leven van cliënten, namelijk het woongroepklimaat. Echter, het valt te verwachten dat organisaties ook een breder inzicht in de totale leefomstandigheden en ervaringen van de cliënt willen hebben. Hieraan gerelateerd is een minimumaantal respondenten vereist is om zinvolle conclusies per groep te trekken. Welke stappen worden er ondernomen om het welzijn van de cliënten te waarborgen in dergelijke gevallen?

Extra criterium

Meerwaarde

Het instrument heeft een meerwaarde voor de Waaier. Het instrument is theoretisch onderbouwd met de zelfdeterminatietheorie en helpt organisaties bij het creëren van een omgeving waarin cliënten zich veilig en ondersteund voelen. Vastgesteld is dat het instrument niet voldoet aan enkele basale criteria voor opname in de Waaier. De focus op een positief leefklimaat geeft ook inzicht in het werkklimaat dat van belang is vanwege de druk op personeel die in veel zorgorganisaties aanwezig is. Deze wederzijdse versterking benadrukt de waarde van het instrument om zowel de cliënt- als werkomgeving te meten en te verbeteren.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Deze werkzaamheden worden de komende tijd voortgezet om zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen.

Indien u besluit om het instrument bij een volgende ronde (zomer 2025) opnieuw in te dienen, is het raadzaam om aan de slag te gaan met de vragen en adviezen van de commissie. U kunt uw interesse voor indiening van het instrument aankaarten bij de secretaris van de commissie van deskundigen Milou van den Bemd (mvandenbemd@vgn.nl), die u in dat geval tijdig de juiste informatie zal toesturen.

HOMIE (Homie zorgt B.V.)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Homie zorgt B.V.
Betreft: Reactie op aanvraag *HOMIE*
Datum: 26 november 2024

---

3. Inleiding

U heeft op 2 september 2024 een nieuw instrument ingediend. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen²⁷.

Voor nieuw ingediende instrumenten hanteert de commissie volgens de kaders van de VGN een extra criterium. Het nieuwe instrument moet meerwaarde hebben ten opzichte van de huidige instrumenten in de Waaier, hetgeen betekent dat het:

- 3 concreter en beter dan tot nu toe toegesneden is op een specifieke doelgroep en
- 4 op een andere wijze ervaringen van cliënten ophaalt dan het geval is bij instrumenten in de Waaier tot nu toe.

2. Beoordeling

De commissie waardeert uw indiening van HOMIE voor toetreding tot de Waaier. Het instrument richt zich op een brede doelgroep van mensen met psychische stoornis, licht verstandelijke beperkingen en zwakke begaafdheid en maakt gebruik van een applicatie, waardoor ondersteuning van zorgverleners bij gebruik van het instrument niet of minder noodzakelijk is. De commissie heeft echter twijfels over de haalbaarheid van het instrument voor mensen met een lichte verstandelijke beperking. Ook is het instrument te weinig vernieuwend ten opzichte van bestaande instrumenten in de Waaier: meerdere instrumenten hanteren een holistische benadering, hebben vragen opgedeeld in verschillende domeinen, en presenteren die via een app. Er zijn ook verbetermogelijkheden in de methodologische onderbouwing van het instrument, met name de gekozen schalen en bijbehorende antwoordcategorieën, en de mate waarin de presentiemethode is geïntegreerd in het instrument.

De commissie adviseert het bestuur van VGN daarom om uw instrument af te wijzen voor de Waaier 2025. In de informatie hieronder wordt de beoordeling nader toegelicht. De commissie realiseert zich dat dit een teleurstellende uitspraak kan zijn. De commissie moedigt verdere ontwikkeling van het instrument aan, zodat het in de toekomst wellicht wederom kan worden ingediend. De commissie adviseert daarbij goed onderstaande criteria te overwegen en ook de meerwaarde van het instrument ten opzichte van andere instrumenten in het oog te houden.

Conclusie

De commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument *HOMIE* af te wijzen voor de Waaier 2025.

3. Toelichting

Criterium 1 en 3   Zicht op individuele ervaringen en wensen

---

²⁷ De commissie bestaat uit:

- Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter
- Prof. dr. Petri Embregts
- Prof. dr. Mirella Minkman

Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

De commissie wordt bijgestaan door dr. Milou van den Bemd, bureau VGN.

De commissie waardeert het dat het instrument zo is ontworpen dat cliënten de vragenlijst zelfstandig kunnen invullen, wat bijdraagt aan hun onafhankelijkheid en tegelijkertijd ontzorgt. De commissie heeft wel twijfels bij de haalbaarheid van het instrument voor elke cliënt, aangezien er relatief ingewikkelde taal wordt gebruikt en de antwoordcategorieën niet altijd lijken aan te sluiten bij de formulering van de vraag. Bijvoorbeeld “Ik ben blij met ... wanneer ik slaap”, met antwoordcategorieën “Helemaal niet blij” t/m “Heel blij”.

Daarnaast vraagt de commissie zich af of en hoe de kwaliteit van het invullen van de vragenlijst wordt gewaarborgd. Indien nodig is het wel mogelijk om de vragenlijst samen met iemand in te vullen, wanneer de cliënt daar behoefte aan heeft. De commissie is dan benieuwd of en hoe wordt gemonitord of de cliënt de vragenlijst daadwerkelijk zonder invloed van anderen invult.

---

criterium 2   Inbedding in zorgplancyclus

Zorgmedewerkers kunnen resultaten inzien per cliënt met een gemiddeld cijfer en met alle resultaten per stelling per cliënt. Dat biedt de basis voor een gesprek waar behoeften van de cliënt liggen. De commissie is hierbij benieuwd of en hoe de open antwoorden (kwalitatieve resultaten) ook worden meegenomen in het overzicht van resultaten per cliënt.

Het instrument wordt via een applicatie uitgevraagd, wat het proces toegankelijker maakt voor zowel cliënten als zorgprofessionals. De commissie vraagt zich hierbij af hoe de applicatie technisch werkt en of er bijvoorbeeld een koppeling mogelijk is met het ECD of zorgplan.

---

criterium 4   Aggregatie

De commissie waardeert dat het instrument de mogelijkheid biedt om resultaten naar verschillende niveaus te aggregeren, wat de flexibiliteit en toepasbaarheid binnen de organisatie vergroot. Het is echter nog niet geheel duidelijk hoe dit proces er in de praktijk uitziet en of dit ook wordt gedaan. Wordt er bijvoorbeeld gebruikgemaakt van een dashboard of een vergelijkbaar systeem om de geaggregeerde gegevens overzichtelijk te presenteren? De commissie zou graag meer inzicht willen krijgen in de praktische uitvoering en de wijze waarop in overleg met de organisatie wordt bepaald welke aggregatieniveaus het meest relevant zijn.

---

criterium 5   Continuïteit

De commissie vindt de continuïteit van HOMIEzorgt en Linc naar zorg aannemelijk. Het aanbieden van aanvullende trainingen door HOMIE wordt sterk aanbevolen, hoewel niet verplicht. Deze trainingen richten zich op het gebruik van de app en het analyseren van resultaten. Periodieke ondersteuning van zorgverleners bij de analyse wordt aangeraden om de kwaliteit te waarborgen. De periodieke evaluatie is nog in ontwikkeling, maar de commissie ziet dit als essentieel voor blijvende verbetering.

---

criterium 6   Voorwaarden voor gebruik

De voorwaarden voor het gebruik van uw instrument zijn helder beschreven. Voor gebruik van uw instrument is het belangrijk dat de holistische visie en presentiemethode passen bij de visie van de organisatie, en dat het bij een groep wordt afgenomen die de app kan gebruiken. De commissie heeft nog vragen bij de mate waarin en hoe de presentiemethode is geïntegreerd in het instrument. De toegeleverde presentaties hebben de commissie niet dat inzicht geboden.

---

criterium 7 en 8   Betrouwbaarheid en validiteit

De commissie waardeert het onderzoeksrapport over de ontwikkeling van het instrument. Tegelijkertijd heeft de commissie enkele belangrijke vragen rondom de toepasbaarheid van het instrument bij de doelgroep mensen met een lichte verstandelijke beperking. De toepassing van stellingen met een Likertschaal roept de vraag op of dit passend is voor de doelgroep, gezien de afwezigheid van plaatjes en het gebruik van complexe terminologie. De lengte van de vragenlijst kan ook als een uitdaging worden ervaren. De commissie is benieuwd naar de ervaringen van cliënten met het invullen van zo'n lange vragenlijst en hoe dit hun antwoorden heeft beïnvloed.

Ten aanzien van de factoranalyse, waarin wordt gesteld dat acht dimensies te veel zijn voor één analyse, vraagt de commissie zich af waarom dit het geval zou zijn. Juist de onderlinge relaties tussen de dimensies zijn van belang voor een diepgaand begrip van de resultaten.

Extra criterium

Meerwaarde

De commissie is van mening dat het instrument op dit moment te weinig vernieuwend is in vergelijking met bestaande instrumenten in de Waaier. Meerdere reeds opgenomen instrumenten hanteren een holistische benadering. Daarnaast zijn er al verschillende instrumenten die vragen opdelen in verschillende domeinen, en deze via een app presenteren. De meerwaarde van het instrument is dus volgens de commissie te beperkt om toegelaten te worden tot de Waaier.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Deze werkzaamheden worden de komende tijd voortgezet om zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen.

Indien u besluit om het instrument bij een volgende ronde (zomer 2025) opnieuw in te dienen, is het raadzaam om aan de slag te gaan met de vragen en adviezen van de commissie. U kunt uw interesse voor indiening van het instrument aankaarten bij de secretaris van de commissie van deskundigen Milou van den Bemd (mvandenbemd@vgn.nl), die u in dat geval tijdig de juiste informatie zal toesturen.

Samen over kwaliteit (Het LSR)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Het LSR
Betreft: Reactie op aanvraag *Samen over kwaliteit*
Datum: 26 november 2024

---

1. Inleiding

U heeft op 29 augustus 2024 een nieuw instrument ingediend. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen²⁸.

Voor nieuw ingediende instrumenten hanteert de commissie volgens de kaders van de VGN een extra criterium. Het nieuwe instrument moet meerwaarde hebben ten opzichte van de huidige instrumenten in de Waaier, hetgeen betekent dat het:

- c. concreter en beter dan tot nu toe toegesneden is op een specifieke doelgroep en
- d. op een andere wijze ervaringen van cliënten ophaalt dan het geval is bij instrumenten in de Waaier tot nu toe.

2. Beoordeling

De commissie waardeert uw inzending voor toetreding tot de Waaier. Uw instrument *Cliënten over Kwaliteit (CoK)* wordt al ingezet bij een brede doelgroep, waaronder mensen met lichte en matige verstandelijke beperkingen, lichamelijke, visuele en auditieve beperkingen, en niet-aangeboren hersenletsel (NAH). Het instrument *Samen over Kwaliteit* wordt momenteel toegepast binnen een organisatie met deze bredere doelgroep en biedt waardevolle inzichten in de individuele ervaringen van cliënten en medewerkers door middel van kwalitatieve methodieken. Echter, de commissie constateert dat de toegevoegde waarde ten opzichte van andere instrumenten in de Waaier onvoldoende is. Hoewel de commissie het waardeert dat u inspeelt op de behoefte naar een beknopt(er) instrument en de behoefte ook begrijpt, lijkt er veel overlap te zijn met het reeds opgenomen instrument *CoK* en wordt onvoldoende duidelijk waarin *Samen over Kwaliteit* zich hiervan onderscheidt.

De commissie adviseert het bestuur van VGN daarom om dit instrument af te wijzen voor de Waaier 2025. In de informatie hieronder wordt de beoordeling nader toegelicht. De commissie realiseert zich dat dit een teleurstellende uitspraak kan zijn. De commissie moedigt verdere ontwikkeling aan om het instrument te versterken en te laten zien waarin het zich onderscheidt en meerwaarde heeft ten opzichte van reeds opgenomen instrumenten in de Waaier.

Bij deze bedankt de commissie u ook voor het toesturen van de informatie over uw nieuwe instrument *Puls Peiling*, waarvan u voornemens bent om deze volgend jaar in te dienen. Graag verwijzen we u naar de procedure voor het indienen van een nieuw instrument.

Conclusie

De commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument *Samen over kwaliteit* af te wijzen voor de Waaier 2025.

---

²⁸ De commissie bestaat uit:

- Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter
- Prof. dr. Petri Embregts
- Prof. dr. Mirella Minkman

Waarnemers zijn Peter Kruihof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Milou van den Bemd, bureau VGN.

3. Toelichting

criterium 1 en 3   Zicht op individuele ervaringen en wensen

De commissie is positief over de goede aansluiting van uw instrument bij de sector. Uw instrument wordt momenteel al ingezet bij een organisatie met een brede doelgroep en biedt inzicht in de individuele ervaringen van cliënten en medewerkers middels kwalitatieve methodieken. Tegelijkertijd vraagt de commissie zich af in hoeverre de opzet van het instrument, bijvoorbeeld het spiegelgesprek van twee uur, haalbaar is voor iedere cliënt.

De commissie waardeert dat het LSR de interviews afneemt en de gespreksleiding verzorgt, wat bijdraagt aan de onafhankelijkheid van de interviews en spiegelgesprekken. Toch roept dit ook vragen op over de veiligheid en vertrouwelijkheid. Is de setting met een onbekende interviewer veilig en betrouwbaar genoeg om ervaringen te uiten voor cliënten? Wanneer het instrument meerdere keren wordt ingezet, rijst de vraag of het wenselijk is dat telkens een andere medewerker het interview afneemt, of juist dezelfde. Ook vraagt de commissie zich af of de betreffende interviewer voldoende is toegerust om specifieke reacties van de cliënt te herkennen en adequaat te handelen.

Het valt de commissie daarnaast op dat u bij de uitleg van criterium 3 spreekt over het ophalen van ervaringen binnen de EMB-doelgroep. De commissie ziet deze groep mensen als een aparte categorie waarvoor specifieke instrumenten noodzakelijk zijn.

criterium 2   Inbedding in zorgplancyclus

De individuele gesprekken tussen de LSR-medewerker en ofwel de cliënt ofwel de zorgmedewerker vinden plaats voorafgaand aan de zorgplanbespreking. Individuele afstemming wat betreft timing is hierin mogelijk. In samenspraak met de cliënt kan het gesprek ook aanleiding zijn om zaken vast te leggen in diens zorgplan. Op p. 7 van uw rapportage benoemt u dat er max. 14 interviews worden afgenomen over twee dagen. Het is de commissie onduidelijk of er slechts 14 mensen per locatie of zorgorganisatie worden geïnterviewd, of dat elke cliënt wordt gehoord. De commissie wijst er graag op dat het instrument substantiële input moet leveren voor het zorgplan van elke individuele cliënt, niet slechts een dwarsdoorsnede van een locatie of zorgorganisatie.

criterium 4   Aggregatie

Het instrument biedt aanknopingspunten om individuele resultaten naar hoger niveau te aggregeren. De kwalitatieve uitkomsten vanuit de interviews kan worden gebruikt als input voor teams, voor locatie- en beleidsplannen, en voor inhoudelijke verantwoording in bijvoorbeeld een kwaliteitsbeeld. De commissie is benieuwd naar de zogenoemde ‘belevingstrends’ die worden genoemd: hoe zien deze eruit en hoe worden deze geanalyseerd?

Daarnaast vindt de registratie van het interview plaats in samenspraak met de cliënt. De commissie is benieuwd wat de gevolgen zijn indien de cliënt niet instemt met deze verstrekking, en hoe de resultaten in dat geval op een hoger niveau (dan cliëntniveau) besproken kunnen worden zonder inbreuk te doen op de vertrouwelijkheid.

criterium 5   Continuïteit

De commissie heeft nog enkele vragen over de haalbaarheid en kosten van het instrument. Gerelateerd aan criterium 2, vraagt de commissie zich af of de 3500 euro die u inschat voor gebruik van het instrument dekkend is voor zorgorganisaties wanneer elke cliënt wordt geïnterviewd, zeker als transcriptie en analyse met Atlas.ti ook bij het LSR ligt.

Criterion 6 Voorwaarden voor gebruik

Er wordt aan dit criterium voldaan; er is duidelijk omschreven welke voorwaarden er aan gebruik van het instrument zitten. De commissie heeft hier verder geen opmerkingen of vragen over.

Criterion 7 en 8 Betrouwbaarheid en validiteit

Hoewel het instrument nog niet is gevalideerd, ligt de basis in de ervaring met het CoK-instrument dat reeds in de Waaier is opgenomen. De commissie heeft daarom vragen bij de betrouwbaarheid en validiteit van *Samen over kwaliteit* als op zichzelf staand instrument. Daarnaast heeft u het instrument getoetst aan de vijf pijlers van Guba en Lincoln en het toetsingskader van Small en Calarco. Het is de commissie echter nog niet duidelijk hoe deze toetsing heeft plaatsvonden. Het zou ook waardevol zijn om dieper in te gaan op de implicaties van deze toetsing voor de praktische toepassing van het instrument. Een grondige bespreking van hoe deze theoretische fundamenten de effectiviteit en relevantie van het instrument in de praktijk ondersteunen, kan de argumentatie versterken.

Extra criterium Meerwaarde

De meerwaarde van het instrument is onvoldoende om het instrument momenteel op te nemen in de Waaier. Zeker gezien de samenhang met *Cliënten over Kwaliteit* waardoor deze twee instrumenten (te) veel op elkaar lijken om als afzonderlijke instrumenten te worden opgenomen in de Waaier. Hoewel *Samen over Kwaliteit* nieuwe thema's introduceert, zoals 'wat je beleeft (meemaakt)', zou het nuttig zijn om de unieke kenmerken van het instrument duidelijker neer te zetten. De commissie moedigt u aan om deze punten verder te verkennen en te benadrukken, zodat de meerwaarde van uw instrument nog duidelijker naar voren komt.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Deze werkzaamheden worden de komende tijd voortgezet om zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen.

Indien u besluit om het instrument bij een volgende ronde (zomer 2025) opnieuw in te dienen, is het raadzaam om aan de slag te gaan met de vragen en adviezen van de commissie. U kunt uw interesse voor indiening van het instrument aankaarten bij de secretaris van de commissie van deskundigen Milou van den Bemd (mvandenbemd@vgn.nl), die u in dat geval tijdig de juiste informatie zal toesturen.